

Gümrük tarife kanununun 17 ve 25 inci maddelerinin tefsiri hakkında 3/15 numaralı Başvekâlet tezkeresi ve İktisat, Maliye ve Bütçe Encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Müdürlüğü

Sayı : 6/611

1 - III - 1931

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Gümrük tarife kanununun 17 ve 25 inci maddelerinin tefsiri hakkında Maliye Vekâletinin 25-2- 931 tarih ve 157355 - 4 numaralı tezkeresile merbutu mütaleaname suretleri leffen takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifa ve neticesinin işarına müsaade buyrulması rica olunur efendim.

Başvekil

İsmet

Maliye vekâletinin 25 - II - 1931 tarih ve 157355/4 numaralı tezkeresi suretidir

1 — Gümrük tarife kanununun on yedinci maddesinde (tarifede yüz kilosu iki yüz kuruştan dun resim veren her nevi eşyanın resmi bu eşya mutat olan zarflar içinde olmak şartile gayri safi sikleti üzerinden istifa olunur. Gayri safi siklet zarf ile mazrufun birlikte vezninden hasıl olan siklettir. İki yüz kuruş veya ziyade resim veren eşyanın resmi hakikî saf yahut tarifede tayin olunan ahvalde kanunî saf siklet üzerinden istifa olunur. Ancak eşyanın zurufu kıymeti ticariyeyi haiz kısımdan ise işbu zuruf başkaca kendi ne-vilerine mahsus resme tabi tutulur) ve yirmi beşinci maddesinin birinci fıkrasında (gümrük rüsumundan muaf olan ve yahut safi sikleti üzerinden gümrük resmi alman eşyayı havi bulunan ve haddi zatinde ticarî kıymeti olmıyan zuruf bilâ resim imrar olunur) ve ikinci fıkrasında (gayrisafi sıklet üzerinden gümrük resmi alman eşyayı havi olan kaplardan mazrufundan alınacak resimden başka resim alınmaz. Ancak zarf mazrufun tabi olduğu resimden daha yüksek resme tabi ise zarf ve mazruftan tabi olduğu resimler ayrı ayrı alınır) ve üçüncü fıkrasında (ticarî kıymeti haiz olmıyan kaplar şunlardır: İçi dolu olarak gelen âdi ağaçtan mamûl sandık ve fıçılar ve kaneviçeden mamûl çuvallar ve balyalarla emsali ve süt kostik nakliyatında istimal olunan saç tanburlar ve civa ve yahut müvellidilhumuzayı havi dökme demirden mamûl üstüvane ve şişeler) diye muharrerdir.

Tarifede yüz kilosu iki yüz kuruştan dun resim veren eşyayı havi zarflar on yedinci maddede yazılı mutat zarflardan ve hatta bunların ekserisi yirmi beşinci maddenin üçüncü fıkrasında tadat edilen ticarî kıymeti gayri haiz kaplardan olduğundan bunlar hakkında mezkûr on yedinci madde ahkâmına tevfiakan muamele ifası yani mazrufuna tebean resim istifası lâzım geliyorsa da yirmi beşinci maddenin ikinci fıkrasında (gayri safi siklet üzerinden gümrük resmi alman eşyayı havi olan kaplardan mazrufundan alınacak resimden başka resim alınmaz) denildikten sonra (ancak zarf mazrufun tabi olduğu resimden daha yüksek resme tabi ise zarf ve mazruftan tabi olduğu resimler ayrı ayrı alınır) denilmesine ve zikrolunan tarifede yüz kilosu iki yüz kuruştan dun resim veren eşyayı havi zurufun umumî tarifedeki nevilerine göre mazruflarının tabi olduğu resimden daha

yüksek resme tabi bulunmasına binaen bunlar hakkında mezkûr on yedinci madde ahkâmı tatbik edilmemekte ve bu zuruf ayrıca kendi nevelerine mahsus rüsuma tabi tutulmaktadır.

Binaenaleyh yirmi beşinci maddenin ikinci fıkrası on yedinci madde ahkâmını takyit etmiş ve bu ahkâmın tatbikına imkân bırakmamış olduğu cihetle bunun tefsiren halli muktazi bulunduğu dair Hazine hukuk müşavirliğinden yazılan ve münderecata muvafık görülen mütaleamenin sureti leffen takdim kılınmış olmakla bu bapta icap eden tefsir kararının Meclisi Âliden istihsaline delâlet buyrulmasını arz ve rica eylerim efendim.

Maliye vekili
M. Abdülhalik

Hazine hukuk müşavirliğinin mütaleası sureti

Gümrükler umum müdürlüğünün memuriyetime havale buyrulan 8/VI/1930 tarihli 141956/276 numaralı tezkeresi mütalea ve keyfiyet tetkik olundu.

Gümrük tarife kanununun 17 inci maddesinde:

- 1 - Tarifede 100 kilosu 200 kuruştan dun resme tabi her nevi eşyanın resmi bu eşya mutat zarflar içinde olmak şartile gayri safi sıkleti üzerinden;
- 2 - 200 kuruş veya ziyade resim veren eşyanın resmi hakikî saf veya kanunî saf sıkleti üzerinden;

İstifa edileceğine dair iki esaslı hüküm vazedildikten sonra (ancak eşyanın zurufu kıymeti ticariyeyi haiz kısmından ise işbu zuruf başkaca kendi nevelerine mahsus resme tabi) tutulacağı tasrih edilmiştir.

Vazii kanun 200 kuruştan aşağı resme tabi eşyayı gayri safi sıklit üzerinden resme tabi tutmak suretile zurufunda mazruf ile beraber aynı resme tabi kılmıştır. Fakat 200 kuruştan fazla resme tabi eşyanın da zurufunu mazruf ile beraber resme tabi tutulduğu halde zurufun haddi zatında bu kadar resme tahammülü olmadığını düşünen vazii kanun bu kısım eşyanın resmini hakikî ve yahut kanunî saf sıkliti üzerinden istifa etmeği ve zurufun kıymeti ticariyeyi haiz olmamak şartile bilâresim imrarına müsaade eylemeği muvafık bulmuştur. Nitekim 25 inci maddenin birinci fıkrasında bu kısım eşyaya ait olup kıymeti ticariyeyi haiz bulunmayan zarfların bilâ resim imrar edileceği tasrih olunmuştur.

İşbu 25 inci maddenin ikinci fıkrasında da (gayri safi sıkliti üzerinden gümrük resmi alınan eşyayı havi kaplardan mazrufundan alacak resimden başka resim alınmayacağı) tasrih edildikten sonra (ancak zarf mazrufun tabi olduğu resimden daha yüksek resme tabi ise zarf ve mazrufun tabi olduğu resimlerin ayrı ayrı) alınacağı tasrih edilmiştir.

Binaenaleyh bu fıkra salifülarz 17 inci maddenin birinci fıkrasile birleştirilerek mütalea edildikte:

Gayri safi sıkliti üzerinden resim istifası iktiza eden eşyanın zurufundan başka resim alınmaması ancak bu zarfların daha yüksek bir resme tabi olmasile meşrut olduğu neticesine varılır.

Gerçi kanunun metin ve sarahatinden çıkan netice arzolunan hükümden ibaret bulunmuş ise de zarfolarak istimal olunan eşyanın hemen kâffesinin tarifede 200 kuruştan daha fazla bir resme tabi tutulmuş olduğuna göre tatbikatta bu kısım eşyanın zurufundan daima nevine göre başkaca resim alınması neticesi hasıl olmakta ve binaenaleyh 17 inci maddenin fıkrai ulâsı ile 25 inci maddenin fıkrai saniyesinin kısmı evveli filen mühmel kalmak lâzım gelmektedir. Vazii kanun bu suretle mühmel kalacak bir hükmü kanuna dercetmesine imkân olmamakla beraber 200 kuruştan fazla resim veren eşyanın zurufu kıymeti tüccariyeyi haiz olmadığı takdirde bilâ resim imrar edilerek iki yüz kuruştan daha dun resme tabi eşyanın zurufunu velev kıymeti ticariyeyi haiz olmasa dahi ayrıca bir resme tabi tutmak gibi aklen ve mantıkan doğru görülemiyen bir nisbetsizlik de mevcut olduğundan vazii kanunun maksadı anlaşılacak üzere tetkikatımız tamik edilmiştir.

İcra eylediğimiz tetkikat neticesinde 17 inci maddede mezkûr iki hüküm yani hangi ahvalde

gayri safi sîklet ve hangi ahvalde hakikî veya kanunî sîklet üzerinden resim alınacağına dair olan hükümlerin teklif edilen kanun lâyihasında başka başka iki maddede yazılmış olduğu ve gayri safi sîklet üzerinden resim alınması iktiza eden eşyada zarflardan, mazrufun resminden başka resim alınması zarfların mutata zarflar olmasına mukayyet olduğu cihetle mutata kaydini tavih etmiş olmak için bu maddeye zarfların kıymeti ticariyeyi haiz olduğu takdirde kendi nevine göre resme tabi tutulması hakkında maddeye bir fıkra ilâvesi idarece bir mütealea şeklinde encüme arz edildiği ve şu kadar ki ayrı maddelerde yazılı bu iki hükmün encümeni âlide bir maddeye derci tensip edilmiş olmakla 17 inci madde bu maksatla tanzim ve (ancak) kelimesi ile başlayan fıkranın da maddenin nihayetine ilâve edildiği anlaşılmıştır. İzahatı maruzadan gayri safi sîklet üzerinden resim alınacak eşyanın zarfları mutata zarflardan olmadığı takdirde kıymeti ticariyeyi haiz iseler bu zarfın kendi nevelerine göre resme tabi tutulmak istenildiği ve fıkrai istisnaiyenin kendisine takaddüm eden her iki fıkraya şamil olmak üzere vazedilmiş olduğu anlaşılmakta isede 25 inci maddenin ikinci fıkrasının sarahatı bu suretle muameleye imkân bırakılmamaktadır.

Binaenaleyh meselenin tefsiren hallettirilmesi muktazi olup ancak bir kararı tefsiri istihsal olununcuya değin sarahatı kanuniye dairesinde muamelede devam edilmesi zaruridir. Mütealeatı maruzata tasvibi vekâletpenahilerine iktiran eylediği surette bu dairede muamele olunmak üzere işbu müzakerenin Gümrükler umum müdürlüğüne havale buyrulması maruzdur efendim.

İktisat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat Encümeni

Karar No. 3

Esas No. 3/12

50 - V - 1931

Yüksek Reisliğe

Gümrük tarifesi kanununun 17 ve 25 inci maddelerinin tefsiri hakkındaki 1 mart 1931 tarihli ve 6/661 numaralı Beşvekâlet tezkeresile Maliye vekâletinin ve hazine hukuk müşavirliğinin tezkereleri sureti encümenimizde tetkik ve müzakere edildi.

8 haziran 1929 tarihli ve 1499 numaralı gümrük tarifesi kanununun 25 inci maddesinin «Gümrük rüsumundan muaf olan veyahut safi sîkleti üzerinden gümrük resmi alınan eşyayı havi bulunan ve haddizatında ticarî kıymeti olmayan dış züraf bilâ resim imrar olunur» diye muharrer olan birinci fıkrası hükmünün ihtiva ettiği kuyut ve şuruta nazaran, gerek ikinci fıkrada mevzubahs edilen ve gerek mezkûr kanunun 17 inci maddesinde yazılan gayri safi sîklet üzerinden resme tabi eşya zürafunun ticarî kıymeti haiz olsun, olmasın tarifesi kanuniye dairesinde ya mazrufun resmine veya kedri tarife maddesinde yazılı resme tabi olacağı yolunda bir tereddüde mahal verdiği anlaşılmakta ise de : 25 inci maddenin son fıkrasında sayılan ticarî kıymeti gayri haiz zarflar arasında mazrufun resmi itibarile gayri safi sîklet üzerinden resme tabi fırç, çuval, sütkostik tanburalarının da bulunmasına ve gümrük resmine tabi olmak için bir malın esasen haizi kıymet olması lâzım gelip ticarî kıymeti haiz olmayan bir ticaret malının resme tabi tutulması için iktisadî bir mülahaza mevcut olmayacağına, gayri safi sîklet üzerinden resme tabi eşyanın kıymeti ticariyeyi gayri haiz zürafunu resme tabi tutulmakla sîkleti safiye üzerinden resme tabi eşya zürafu lehine bir rüçhan ve imtiyaz tanınması için bir sebep de mevcut olmadığına binaen gayri safi sîklet üzerinden resme tabi eşyanın tarife kanununun 25 inci maddesinin fıkrayı mahsusunda ticarî kıymeti gayri haiz kaplar arasında sayılan zürafunun mazrufundan daha az veya fazla resme tabi olsada bilâ resim imrarı icap edeceğinden tereddüde mahal görülemediği cihetle tefsirine mahal bulunmadığına encümenimizce karar verilmiştir.

Havalesi veçhile Maliye Encümenine tevdi olunmak üzere Yüksek Reislige takdim kıldı.

İktisat En. Reisi	M. M.	Kâtip	Âza	Âza	Âza
		Afyon			Bursa
<i>M. Rahmi</i>		<i>İzzet</i>	<i>Fuat</i>	<i>A. Hamdi</i>	<i>Ferit</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
<i>Edirne</i>			<i>Maraş</i>		<i>Bolu</i>
<i>Fayak</i>	<i>Ismail</i>	<i>Daniş</i>	<i>Nuri</i>	<i>Emin Aslan</i>	<i>Şükrü</i>

Maliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye Encümeni

Karar No. 10

Esas No. 3/12

18 - VI - 1931

Yüksek Reislige

Gümrük tarife kanununun 17 ve 25 inci maddelerinin tefsiri hakkında Başvekâletin 1 mart 1931 tarihli 6/661 numaralı tezkeresi ve melfufu ile İktisat Encümenininin 30 - V - 1931 tarih ve 3/12 numaralı mazbatası Encümenimize havale buyrulmakla Hükümet namına gelen memuru mahsus hazır olduğu halde mütalea ve tetkik olundu :

Meselenin muhtacı tefsir olmadığına dair İktisat Encümenininin bu bapta serdettiği mütaleata encümenimiz dahi tamamile iştirak etmiştir.

Mezkûr evrak merbutatı ile birlikte havalesi mucibince Bütçe Encümenine tevdi buyrulmak üzere Yüksek Reislige arz olunur.

Reis	M. M.	Kâtip	Âza	Âza	Âza	Âza
Çorum	Bayazıt	İsparta	Aydın	Diyarbakir	Kütahya	İçel
<i>İsmet</i>	<i>İhsan</i>	<i>Kemal Turan</i>	<i>Adnan</i>	<i>Zülfü</i>	<i>Ömer</i>	<i>Emin</i>

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

M. No. 11

Esas No. 3/12

24 - XI - 1931

Yüksek Reislige

Gümrük tarife kanununun 17 ve 25 inci maddelerinin tefsiri talebine dair olup Başvekâletten gelen 1 mart 1931 tarih ve 6/661 numaralı tezkere ile bu bapta İktisat ve Maliye Encümenleri mazbataları encümenimize havale buyrulmakla Gümrükler Umum Müdürü İhsan Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Müzakere neticesinde encümenimizce de tarife kanununun 17 ve 25 inci maddelerinin tefsire muhtaç olmadığı hakkındaki İktisat ve Maliye Encümenlerininin mütalealarına iştirake ekseriyetle

karar verilmiştir. Umumî Heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	M. M.	Âza
Gümüşane	Konya	Konya

Encümenimizin ekseriyeti 25 inci maddenin üçüncü fıkrasında ticarî kıymeti haiz olmıyan kaplar meyanında kanaviçeden mamul çuvalar ile sud kostik tanburlarının ve müvellidülhumuza tüplerinin ilâh bulunmasını veticarî kıymeti haiz olmıyan eşyadan gümrük resminin istifası mevzu-bahs olmıyacağını nazara alarak mezkûr maddenin ikinci fıkrasile 17 inci maddesinin birinci fıkrasında münderiç ve gayri safi sikleti üzerinden gümrük resmine tabi olan eşya zarflarının, zarfın tabi bulunduğu gümrük resmi mazrufun tabi bulunduğu gümrük resminden fazla olsa dahi, gümrük resmine tabi tutulamıyacağı kanaatini hasıl eylemiş bulunmaktadır.

Halbuki kıymeti ticariye, yalnız (25) inci maddenin (1) inci fıkrasında münderiç bulunup gümrük resminden muaf olan veyahut safi sikleti üzerinden gümrük resmi alınan eşyayı havi bulunan zarflar hakkında mevzubahs olduğuna nazaran (3) üncü fıkrada tadat olunan kıymeti ticariyeden mahrum buldukları tasrih edilmiş bulunan zarfların gümrük resminden muaf bulunmaları münhasıran mezkûr (1) inci fıkrada münderiç eşyayı ihtiva etmelerile meşrut olacağı ve binaenaleyh gayri safi siklet üzerinden gümrük resmine tabi olan eşyayı ihtiva ettikleri takdirde (2) inci fıkranın sarahatine dahil olarak ayrıca gümrük resmine tabi bulunmaları zarurî ve metni kanuna daha uygundur. Kanaatimiz de bu merkezdedir.

<i>H. Fehmi</i>	<i>K. Zaim</i>	<i>K. Hüsnü</i>
-----------------	----------------	-----------------

Reis vekili	Kâtip	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
İstanbul	Tokat	Aksaray	Bursa	Elâziz	Giresun	Kırklareli
<i>Ali Rana</i>	<i>Süreyya</i>	<i>A. Süreyya</i>	<i>Dr. Galip</i>	<i>H. Tahsin</i>	<i>Kâzım</i>	<i>M. Nihat</i>

